A°. 1840. N°. 130.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT.

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

WOENSDAG, den 28. October.

OOST-INDIEN.

BATAVIA 9. Junij. Omtrent de uitbarsting van den vulcanischen berg *Goentoer*, in de residentie *Preanger Regentschappen*, vernemen wij de navolgende bijzonderheden:

De krater van dezen berg wierp altijd, nu eens meer, dan eens minder, rook op. Gedurende den dag van den 22. Mei jl., werd zulks sterker, hetwelk tot 's avonds van den 23. bleef aanhouden; doch 's morgens te half drie ure van den 24. werd de werking van den krater allerhevigst, en steeg uit denzelven eene kolom vuur en rook op van naar gissing, 250 à 300 voeten hoog, terwijl de gloeijende lava naar alle kanten heen stroomde, zoo dat de top des bergs, tot beneden de helft van deszelfs hoogte, ééne vuur massa vertoonde. Te half zeven ure des morgens begon de krater eenig zand uit te werpen, vergezeld van een donderend geluid en opwaartsgaande vuurstralen, hetwelk hoe langer hoe meer toenam, tot dat des morgens te zeven ure, zand en steenen van onderscheidene soort en grootte nedervielen. Die, welke men te Garoet vond, waren zoo groot als een hoender-ei; te Trogong daarentegen, twee palen nader aan den berg gelegen, waren de stukken steen veel grooter, zelfs twee vuisten dik, waaronder ook stukken rots. — Deze steenregen, het geraas van den berg en het uitwerpen van vuurstralen en lava, duurden tot des morgens half negen voort; en te negen ure hoorde men bijna geen geraas meer; doch de zandregen hield nog steeds in zoo eene massa aan, dat de *Goentoer* en naburige bergen geheel onzigtbaar waren en in de omliggende plaatsen, zelfs te Tjikadjang (16 palen zuidwaarts gelegen) de dag in stik donkeren nacht verkeerde en men om te zien verpligt was licht op te steken, terwijl menschen, buiten deurs gaande, zich van fakkels moesten bedienen. Dit eindigde aldaar eerst omstreeks 3 ure in den namiddag; te Garoet, Trogong en omstreken des avonds te 6 ure. Gedurende de uitbarsting (door den des morgen heerschenden Noordewind) dreven vele zwarte wolken van asch en zand naar het zuiden, waardoor onder anderen de theeheesters te Tjikadjang geheel daarmede bedekt werden, zoo dat de vrees bestond, dat, indien niet spoedig eene zware regenbui opkwam, een groot aantal plukbare bladeren verloren zou gaan, en de heesters aanzienlijk zouden lijden. Overigens was de hoeveelheid zand en steenen, welke de berg heeft uitgeworpen, zoo aanzienlijk, dat men, na het eindigen der uitbarsting, den grond daarmede te Trogong ruim twee duim dik belegd vond, hetgeen echter door de op den 25. des avonds, daar en te Garoet, gevallen zware regenbui, den volgenden dag veel minder zigtbaar bleef.

Het aanzien van den krater en den geheelen berg heeft bij deze gebeurtenis eene geheele verandering ondergaan, zijnde de eerste naar gissing, ten minste driemaal zoo groot als vóór de uitbarsting, terwijl de laatste, die vroeger tot halverwegen de hoogte met struiken, gras en ander groen bezet was, thans, tot beneden aan den voet toe, als het ware in eene zwarte steenrots herschapen is.

DUITSCHLAND.

WEENEN 18. Oct. Wij vernemen, dat de aartshertog *Frederik*, die zich op de kust van Syrië zoo dapper kwijt, de militaire *Maria Theresia orde voor dapperheid* zal bekomen.

— Ofschoon Frankrijk vele toebereidselen ten oorlog maakt, waarschijnlijk tegen Rusland, Engeland, Oostenrijk en Pruissen, zoo zien wij bij ons geen toestel, waaruit oorlog kan afgeleid worden. Krijgsmaterieel bezitten wij in overvloed en wel in den besten toestand. Men schat het getal der geweren op 600,000 en dat der kanonnen op 6000. De hofkrijgsraad heeft bevel gegeven tot het leveren van 30,000 monteerstukken.

— Onze gezant aan het Engelsche hof, prins *Paul d'Esterhazy*, die zich alhier met verlof bevindt, is onverwachts naar zijn post teruggekeerd.

— De overste *van Philippovich* en de majoor *van Pott*, die voor een paar dagen van hier naar Konstantinopel zijn vertrokken, zijn op verzoek van den Sultan, door ons gouvernement derwaarts gezonden, om het opzigt over de fortificatien der Dardanellen op zich te nemen.

WEENEN 19. Oct. De koers der fondsen wordt op onze beurs williger; men verwacht van de fransche Kamer het behoud van den vrede.

— Het volgende is een staaltje van de beschaving in Indië. Uit Nangun schrijft men, dat de nieuwe bestuurder van Birma, bij zijne troonsbeklimming, heeft doen ter dood brengen de oude Koningin (de gemalin van den afgezetten Koning), haren broeder en diens dochter, benevens 3 andere vrouwen en 17 staatsbeambten van den vorigen monarch, terwijl vele andere mannen van aanzien in den kerker hetzelfde lot verbeiden. Zij worden verdacht gehouden, ontevredenheid in het land te hebben willen veroorzaken. Volgens Birmanisch gebruik heeft men de oude Koningin door een olijfant laten doodstampen. In het geheel waren er 90 personen om het leven gebragt.

— 5 pCt. 101⅞; 4 pCt. 97¼.

MUNCHEN 20. Oct. Den 18. Oct. is de verjaardag van den veldtogt van Leipzig te Wurzburg gevierd, door 400 armen op kosten des Konings (van Beijeren) te spijzigen.

— Beijeren, Wurtemberg, Baden en andere Duitsche Vorsten hebben ook den uitvoer van paarden, voor den tijd van 6 maanden verboden.

ENGELAND.

LONDEN 23. Oct. Onze minister lord *Holland*, die alhoewel tot de Whigtspartij behoorende, steeds in oppositie met lord *Palmerston* was, is gisteren alhier overleden. Dingsdag was hij met zijne gemalin nog uitgereden; eergisteren gevoelde hij zich ongesteld en den volgenden morgen was hij een lijk.

— Te Douvres zijn bevelen ontvangen, om het kasteel in staat van verdediging te stellen.

— Brieven uit Gibraltar zeggen, dat de grootste drukte in die stad heerschte. Alle buitenposten op de rots zijn versterkt, en men maakt toebereidselen, op uitgebreider schaal, dan immer te voren. (*The Sun.*)

— Het stooomschip de *Hecate* is den 21. Oct. te Woolwich aangekomen, om een detachement sapeurs en mineurs aan boord te nemen en naar Syrië te brengen. Van Portsmouth zullen naar de Middellandsche see zeilen de *Calcutta* van 84, de *Koningin* en de *Adelaide* elk van 110 stukken, enz. Men maakt met spoed gereed de *St. Vincent* van 120, de *Indus* van 84, de *Monarch* en de *Formidable* elk van 84 stukken. Eene groote hoeveelheid oorlogsbehoeften, uit Woolwich ontvangen, zijn in de *Brittannia* en de *Horne* geladen.

— Dezer dagen is alhier een man gestorven, met name *Marmaduke Aspinal*, die 250 nakomelingen achterlaat, te weten 12 kinderen, 97 kleinkinderen, 138 achterkleinkinderen en 3 achter achter-kleinkinderen. De leeftijd van den overledene wordt niet gemeld.

— Men heeft berigten van de Kaap van het laatst van Junij. Het gerucht dat *Dingaan* door den onder-koning van Sapsesa was omgebragt, wordt daardoor bevestigd, en *Nouklaas*, de hoofdaanvoerder van den tegenwoordigen koning der Zoölaas-Umpande heeft eene volksvergadering der uitgeweken Hollandsche boeren bijgewoond, om het traktaat van bondgenootschap te hernieuwen. Al de andere Kafferstammen toonden den grootsten eerbied voor de gezegde boeren. Deze hadden nabij Boschjesmanszand eene nieuwe plaats gevonden, of aangelegd, waaraan zij den naam van Leijden dachten te geven. Met hunnen landbouw ging het steeds voorwaarts.

FRANKRIJK.

PARIJS 23. Oct. De Koning der Franschen heeft den graaf *Serrurier*, pair van Frankrijk, de bijzondere zending opgedragen, om Z. M. den Koning der Nederlanden geluk te wenschen met zijne komst tot den troon door de abdicatie van *Willem I.* Heden morgen is de graaf naar den Haag vertrokken.

— Men heeft aan de beurs het gerucht verspreid, dat, ten gevolge van nieuwe onderhandelingen, *Thiers* en zijne ambtgenooten vooreerst aan het bewind zouden blijven, zich met de kroon verstaan hebbende, en dat dus het ontslag was ingetrokken; doch dit gerucht heeft geen grond. Er zal waarschijnlijk niets beslissends gedaan worden, voor de komst van den heer *Guizot* uit Londen.

— Men is, zegt men, op het spoor van den eigenaar der karabijn, waarvan *Darmès* zich heeft bediend, en, volgens de resultaten van het onderzoek, schijnt het zeker, dat er medepligtigheid bestaat, zonder die evenwel tot heden toe ontdekt te hebben.

— De Parijsche Studenten hebben uit hun midden eene commissie benoemd, om den abt *de Lamenais* met de uitgave van zijne laatste brochure (die zoo als men weet in beslag is genomen) geluk te wenschen. De abt heeft de commissie daarvoor in de *National* dank gezegd.

PARIJS 24. Oct. De heer *Guizot* wordt heden of uiterlijk morgen uit Londen verwacht. De maarschalk *Soult* is zeker van de aanneming van de heeren *Dufaure*, *Teste*, *Villemain* en *Passy*. Men twijfelt niet aan die van den heer *Guizot*. Men kan dus het ministerie als zamengesteld beschouwen.

— De maarschalk *Soult* zal komen en tot Frankrijk zeggen: »*Ik weet het: de oorlog is onmogelijk, uit hoofde van onzen buitenlandschen toestand.* De heer *Barrot* zal zeggen: *de vrede is onmogelijk, uit hoofde van onzen inwendigen toestand.*" Alzoo is de *oorlog* en de *vrede* onmogelijk, door den toestand, waarin de partijen ons gebragt hebben. Bij alle kwestien, welke de revolutie heeft opgeworpen, ontbreekt een scheidsregter en deze is: *het regt.* (*Gaz. de France.*)

— De Koning is gister namiddag te 5 ure van St.-Cloud aangekomen en aan het pavillon, bij den hertog *van Orleans* afgestapt. Het eskorte bestond uit een sterk detachement husaren en nationale gardes te paard. Een zwerm van *sergens-de ville* en policie agenten van alle soort bevonden zich op de kaai der Tuillerien en op het plein van *Lodewijk XV.* Municipale garden en gendarmes te paard bezetten de *Champs-Elysées* aan alle zijden, en overal, waar het koninklijk rijtuig moest voorbijkomen, stonden gewapende posten. Men had nimmer een zoo groot vertoon van voorzigtigheidsmaatregelen gezien.

— Het gouvernement heeft gisteren de telegrafische tijding ontvangen, dat de paketboot *Mentor* te Marseille is aangekomen. Dit vaartuig heeft depêches van het Oosten medegebragt, welke nog niet te Parijs zijn aangekomen.

— De verraderlijk aangevallen en gekwetste Maréchal-de-Logis *Lafontaine* bevindt zich buiten gevaar; men heeft iemand gearresteerd, die verdacht wordt hem den dolksteek te hebben toegebragt.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE 24. Oct. Dezer dagen zijn er ter deze residentie twee buitengewone gezanten aangekomen, belast om namens hunne vorsten, Z. M. Koning *Willem II.* geluk te wenschen met Hoogstdeszelfs beklimming van den troon. Van wege Z. M. den Koning van Hanover is de generaal *Crocquenborg* daarmede belast, die aan het hôtel den *Ouden Doelen* is afgestapt; en van wege Z. D. H. den Hertog *van Nassau*, de generaal Baron *de Preen*, bevelhebber der troepen van dien Vorst.

— Men verneemt, dat het Harer Majesteit de Koningin behaagd heeft aan de commissie tot oprigting van een Israëlitische ouden-mannen- en vrouwenhuis alhier te doen toekomen de aanzienlijke gift van *f* 250.; een bewijs te meer van de belangstelling Harer Maj., in al wat ter bevordering van liefdadige inrigtingen strekken kan, en hierin een edel voorbeeld volgende, hetwelk steeds in de nagedachtenis der natie leeft.

— Naar men verneemt, zal er in het begin der tegenwoordige Zitting van de Kamers, aan dezelve worden aangeboden een ontwerp van wet, tot voorziening in den toestand der krankzinnigen huizen en ter betere verpleeging van de ongelukkigen, die daarin moeten worden opgenomen. Dat ontwerp zoude vergezeld gaan van een verslag van den staat dier huizen, enz.

UTRECHT 27. October.

Heden werd de heer *J. H. Spiering*, na het verdedigen zijner dissertatie *de Deposito*, tot doctor in de beide regten bevorderd.

— Wij vernemen uit Woerden, dat het tooneelgezelschap van den heer *L. F. J. Rosenveldt*, vereenigd met de familie *Neisz* (in eene van ieder geroemd wordende tent,) niets verzuimd heeft, om het publiek gedurende de kermis aldaar genoegen te geven. De acrobatische toeren, en vooral de akademische en athletische standen van de familie *Neisz* werden luide toegejuicht. De Heer *Rosenveldt*, morgen avond (zie annonce) alhier eene tooneelvoorstelling zullende geven, deelen wij dit volgaarne aan ons publiek mede, of zulks iets bijdragen mogte, dat deze tooneel kunstenaar zich door eene aanmoedigende opkomst, tot voortzetting van verdere representatien alhier uitgelokt vinde.

Bijzondere Berigten.

»*Parijs* 25. *Oct.* De 5 pCt. 106,05 à 10; 3 pCt. 72,90 à 73; Nap. 99,50 à 60; Sp. 22¼.

»De *Moniteur*, het aangeboden ontslag van den heer *Thiers* mededeelende, zegt niet, dat de koning het heeft aangenomen. Zeker is het, dat de koning het in beraad heeft genomen. Sedert zijn de heer *de Broglie* en de hertog *van Orleans* belast geweest met de taak om den heer *Thiers* over te halen, om af te zien van de zinsnede, welke den koning mishaagd had in de, door den heer *de Remusat* ontworpen troonrede. Doch *Thiers* is onverzettelijk gebleven. Hij heeft geantwoord, dat, hoezeer hij ook wenschte zijn staatkundig stelsel voor de vereenigde Kamers te verdedigen, hij de verantwoordelijkheid niet op zich konde nemen van eene troonrede als die, welke hem door de kroon werd voorgelegd. Ook moet *Thiers* andere voorstellen, welke men hem heeft gedaan, hebben afgeslagen, onderanderen het openen der Kamers zonder troonrede, of te openen als kommissaris van den koning, zonder de verantwoordelijkheid der troonrede op zich te nemen.

»Dezen morgen verzekerde men, dat de koning, nieuwe concessiën aan *Thiers* had gedaan, ten einde, op het oogenblik van de opening der Kamers een ministeriele crisis te vermijden; er is echter daaromtrent niets zekers bekend. Intusschen verzekert men, dat de maarschalk *Soult* een ministerie heeft bijeengebragt, mits de heer *Guizot* er als minister van binnenlandsche zaken deel aan neme; ook zegt men, dat de meeste der andere ministers dit als voorwaarde van hunne toetreding hebben gesteld. Mogt *Guizot* weigeren, dan zal men *Thiers* met de troonrede laten handelen naar goedvinden.

»De ordonnantie tot de opschorting der Kamers ligt gereed, doch men zal met de uitvaardiging tot het laatste oogenblik wachten, dewijl dezelve afhangt van het antwoord van *Guizot*, die elk oogenblik te Parijs wordt verwacht. Men verzekert, dat de heeren *Decazes* en *Soult* weder veel moeite hebben gedaan om de hertog *de Broglie* over te halen in het bewind te treden, doch deze heeft standvastigd geweigerd.

»De Engelsche ambassadeur lord *Granville*, heeft gisteren depêches van Londen ontvangen; men meent, dat hem de benoeming als staatsminister, in plaats van lord *Holland*, wordt aangeboden. De Russische en Pruissische ambassadeurs hebben gister avond lord *Granville* bezocht.

»De Bondsvergadering te Frankfort heeft de uitvoer van paarden in geheel Duitschland verboden; tengevolge van dat besluit heeft men de mogendheden, tot dat verbond behoorende, dat verbod in hunne respective staten zien afkondigen.

»Het Hollandsche fregat de Rijn, den Nederlandsche prins *Hendrik* aan boord hebbende, is den 20. op de reede van Brest aangekomen en den 22. van daar vertrokken.

»Men weet, dat *Darmès* de eerste dagen van zijne gevangenis veel standvastigheid aan den dag legde, en dat hij zelfs zijne wachters en den regter van instructie beleedigde. Sedert twee dagen schijnt hij zeer terneder geslagen. Hij is wrevelig en bekommerd als of hij vreesde, dat de politie zijne medeschuldigen heeft ontdekt. Hij doet geene enkele vraag meer aan zijne wachters.

»De generaal *Sébastiani* is tot maarschalk van Frankrijk verheven.

»Gisteren is weder bij 6 bekende republikeinen huiszoeking gedaan, zonder echter tot iets te leiden.

»*De Lamenais* en de uitgever van zijne werken *Pagnerre* zijn gisteren door den regter van instructie *Zangiacomi* ondervraagd.

»Uit Toulouse schrijft men van den 22. Oct., dat de ex-regentes van Spanje den 20. in eene eenvoudige kalès en met zeer weinig gevolg te Narbonne was aangekomen. Het garnizoen was onder de wapenen en eene menigte lieden op de been, om de vrouw te zien, die met veel ongelukken heeft te worstelen gehad, doch op wier gelaat nogtans geen spoor te ontdekken was van de onaangenaamheden, waaraan zij is blootgesteld geweest. Elk herinnerde het zich, als eene zonderlinge omstandigheid, dat zij, nu elf jaar geleden, in dezelfde maand, Narbonne zegepralend was doorgetrokken, om zich, vergezeld door hare familie, naar Spanje te begeven."

ADVERTENTIEN.

BOTER te SNEEK, den 20. October 1840. *f* 36,50 à *f* 39.00. KAAS *f* 19,75 à *f* 23,25.

De prijzen der Fondsen waren den 26. Oct. Werk. schuld 2½ pCt. 48¾ à 49½. Ditto 5 pCt. 94 à 95. Kansbilj. 21 à 21⅛. Amort. Syndic. 4½ pCt. 84¼ à 84¾. Idem 3½ pCt. 70 à 70¼ Dom. Losr. 5p Ct. — à —. Hand. Maatsch. 4½ pCt. 157 à 157¾. Dito 1835/37 4½ pCt. — à —. Losr. 1837 5 pCt. 90¾ à 91⅛. Rott. Spoorw. 90¾ à 91¼. Rus. Obl. bij *H. et Co.* 5 pCt. 102 à 103¾. Dito 18¾. 5 pCt. 102 à 102½. Cert. Inschr. 18¾. 5 pCt. 96 à 96⅛. Obl *Goll & C.* 5 pCt 99⅞ à 99¾. Dito 4 pCt. 90 à 90½. Neg. Metall. 5 pCt. 100 à 100½. Idem 2½ pCt. 53¾ à 54. SPANJE *Ardoin* 5 pCt. 17 à 17½.

UTRECHT, bij *L. E. BOSCH & Co.*